

Ervaringen van de 'Proeftuinen, wonen met autisme'

Onderwerp; Rol van de initiatiefnemers + procesbegeleiding

Rol van de ouders/bewoners in de ontwikkeling van het project

De ouders en in één geval de jongeren zelf zijn de initiatiefnemers en worden in alle projecten bij het ontwikkelingsproces betrokken

Vaak is bij aanvang een kleine initiatiefgroep trekker van het project. De andere ouders en jongeren worden regelmatig geïnformeerd en betrokken bij het proces. De initiatiefgroep ontwikkelt kennis op allerlei gebied, laat zich informeren door deskundigen, is actief in de netwerkvorming en de lobby rondom het project en beschikt over verschillende kwaliteiten, die elkaar aanvullen.

In een enkel geval had de procesbegeleider van MEE in eerste instantie contact met de samenwerkingspartners, waardoor de ouders meer op afstand stonden. Dit werd bij één project veroorzaakt door gebrek aan tijd en door ziekte van één van de initiatiefnemers. In een later stadium werd dit rechtgetrokken, omdat de initiatiefnemers graag betrokken zijn bij alle stappen van het proces. Ook komt het voor dat enkele bestuursleden vrijwel al het werk doen. De andere leden willen wel meewerken, maar omdat er geen duidelijke taakverdeling is gemaakt, komt dat niet tot stand.

Het streven is bij alle projecten in een later stadium alle ouders bij de activiteiten te betrekken. Met hen wordt het uiteindelijke visiedocument opgesteld en worden rollen en taken verdeeld en vastgelegd.

Het is waardevol al in het begin te inventariseren welke competenties een ieder in het bestuur of initiatiefgroep heeft. Maar ook aan de andere ouders te vragen wat ze willen en kunnen bijdragen aan activiteiten en in welk stadium.

Vaak worden aparte commissies opgericht voor bijvoorbeeld; zorg/begeleiding, financiën, PR, bouw en activiteiten. In deze commissies zitten ouders en ook een bestuurslid. Hierdoor komen alle lijnen en informatie in het bestuur samen.

De leden van de bouw/wooncommissie zijn betrokken bij het ontwerpproces. Pas als er een definitief bouwplan ligt, komt er een plenaire bijeenkomst voor alle ingeschreven kandidaat-bewoners en hun ouders.

Bij het project waar het gaat om renovatie van een bestaand gebouw, waarin voor een deel ook de oud-bewoners terugkeren, werden de ouders en bewoners betrokken bij het ontwerpproces, maar wel binnen beperkte marges, omdat er al veel vast stond. De initiatiefnemers konden wel meedenken over de indeling van de gemeenschappelijke ruimte. De initiatiefnemers van één project hebben voordat ze contact zochten met een woningcorporatie, zelf een schetsontwerp laten maken door een architect. De initiatiefgroep wordt nu door de corporatie betrokken bij het verdere ontwerpproces.

De bewoners worden voorbereid op hun nieuwe woonplek, door hen te begeleiden bij het leren van ontbrekende vaardigheden. Daarnaast vinden er vaak gezamenlijke activiteiten plaats op avonden, in weekenden en in vakanties en bijzondere momenten gedurende het ontwikkelingsproces worden gezamenlijk gevierd.

In alle gevallen worden de jongeren regelmatig geïnformeerd en wordt hen gevraagd mee te denken op specifieke punten. Betrokkenheid van de ouders en de jongeren bij het proces en bij gezamenlijke activiteiten maakt dat ze elkaar leren kennen en vertrouwen krijgen in elkaar. Dit bevordert ook de samenwerking.

In het project waar de jongeren zelf de initiatiefnemers zijn, worden zij zoveel mogelijk bij het proces betrokken. De lijn is dat het bestuur voorbesluiten neemt en dat deze getoetst worden door de jongeren.

Tips vanuit de projecten:

- *Het is belangrijk dat de leden van de initiatiefgroep of van het bestuur verschillende kwaliteiten hebben die elkaar aanvullen;*
- *Maak in een vroeg stadium een duidelijke taakverdeling tussen bestuursleden en andere leden. Stel commissies in en zorg dat alle ouders een rol (klein of groot) in het proces hebben. Zo wordt het draagvlak vergroot;*
- *Zoek een onafhankelijke voorzitter en eventueel ook een onafhankelijke secretaris, liefst mensen met veel netwerkcontacten. Deze bestuursleden kunnen werk uit handen nemen, maar ook door hun onafhankelijke positie makkelijker overstijgende besluiten nemen. Dit kan het proces versnellen.*

Procesbegeleiding

De projecten hebben verschillende oplossingen gevonden voor de procesbegeleiding. Sommige projecten kiezen ervoor in de beginperiode geen procesbegeleiding in te huren, omdat ze liever zelf het heft in handen houden. Soms hebben de leden de taken verdeeld en werkt dat prima.

In de provincies waar MEE een actieve rol speelt in de ontwikkeling van particuliere woonzorgprojecten, zoals in ZO-Brabant, kan MEE een procesbegeleider leveren.

En in sommige gevallen wordt het proces begeleid vanuit een andere ondersteunende organisatie of zorginstelling, al dan niet samen met MEE.

Eén project koos ervoor diverse adviseurs met specifieke deskundigheid te betrekken bij de ontwikkeling van het project. Zo zijn de volgende deskundigen (soms zijn deskundigheden verenigd in 1 persoon) betrokken;

- Een coach/adviseur, die de groep begeleid bij de visievorming t.a.v. wonen en zorg, maar ook de ouders begeleid wanneer het over de wensen en behoeften van hun kinderen gaat;
- een adviseur op het gebied van dagbesteding en zorg;
- een adviseur met kennis van de bouw en bouwkosten en die de bouwexploitatie kan doorrekenen;
- een adviseur die de stichting begeleid bij de onderhandelingen met de corporatie;
- een juridische adviseur;
- een onafhankelijk voorzitter.

Omdat er verschillende expertise nodig is, kan het een voordeel zijn verschillende adviseurs te raadplegen i.p.v. één procesbegeleider. Dit betekent wel dat één persoon vanuit de stichting het voortouw moet blijven nemen en als contactpersoon voor alle partijen moet optreden. Deze persoon moet achter alles aan blijven gaan, zodat afspraken ook daadwerkelijk worden geconcretiseerd. Bij dit project functioneerde dat goed.

Veel adviseurs zijn, mensen uit het netwerk van de initiatiefnemers en verlenen hun diensten gratis. Hiermee wordt ook het netwerk van het project uitgebreid.

Het is belangrijk dat als er meer structurele werkzaamheden gedaan gaan worden door één persoon, er goede afspraken over bekostiging worden gemaakt. En ook te bespreken of adviseurs een belang hebben om mee te doen en te besluiten of dit belang strookt met het belang van de Stichting. Op basis daarvan wordt bepaald of de Stichting in zee wil gaan met de adviseur en welke afspraken worden vastgelegd. Gedurende het proces is het van belang daarover met elkaar te blijven communiceren.

Een zorginstelling organiseerde gedurende de ontwikkelperiode bijeenkomsten voor de jongeren, ter voorbereiding op het wonen in het project en daarnaast leerden zij elkaar vast kennen.

De procesbegeleiding via MEE en de zorginstelling was kosteloos.

In sommige provincies wordt de procesbegeleiding gesubsidieerd en kunnen projecten daardoor een onafhankelijke procesbegeleider inhuren. De provinciale subsidies zijn of worden in vrijwel alle provincies in 2011 en 2012 afgebouwd.

De NSGK subsidieert ook de kosten van de procesbegeleiding.

Als er een MEE-consulent beschikbaar is, is deze vaak gedurende het gehele ontwikkelingsproces betrokken bij het project. Deze heeft contacten met de gemeente, woningcorporaties, zorginstellingen, andere samenwerkingspartners en soms zelfs met particuliere beleggers. Ook zorgt MEE voor de verslaglegging van besprekingen.

Tips vanuit de projecten:

- *Een goede begeleider met veel kennis, die als onafhankelijk adviseur een goede bijdrage aan het proces kan leveren heeft absoluut meerwaarde;*
- *Een krachtige procesbegeleider en daarnaast zorgvuldige keuze van de bestuursleden kan het proces versnellen.*

Zie ook;

- Documenten op de kennisbank, onder het kopje;
 - *Ontwikkelingsproces en begeleiding*